OPINIE NIEUW WIJ 15.05.2021

Waarom moslims en vluchtelingen als het kwaad worden voorgesteld

Mirjam Ateş-Snijdewind over wie de werkelijke gelukszoekers zijn

Vluchtelingen uit IrakWikimedia

Voorjaar 2021. Het woord 'gelukszoekers' valt in debatten in de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen. Het prikkelt me, want het gaat over vluchtelingen die Europa niet wil hebben. Met name degenen met een islamitische achtergrond. Ik ervaar een ongemakkelijk gevoel van hypocrisie. Want wie zijn eigenlijk de gelukszoekers? Het antwoord op die vraag leidde me van Frankrijk, via Afghanistan en Afrikaanse landen naar meer inzicht in hoe wij, juist door onze welvaart, verbonden zijn met deze landen. Veel meer en dieper dan we beseffen.

Mirjam Ateş-Snijdewind

15 mei 2021

Als we verlangen naar meer vrede in de wereld en in onszelf, dan is het goed om wat sluiers die ons zicht belemmeren, weg te halen. Om met nieuwe ogen te kijken. En keuzes te maken, die perspectief en hoop bieden.

Een deskundige gaf op de radio als voorbeeld, dat zij op haar basisschool moslimkinderen benaderde met de opmerking ‘je hoeft niet bang van me te zijn’

Tweet dit

Ik herinner me de opvallend krachtige bijval van onze toenmalige premier Mark Rutte aan president Macron van Frankrijk, na de afschuwelijke moord op leraar Samuel Paty, door een 18-jarige Tsjetsjeen met moslimwortels. De heftigheid van de bijval verbaasde mij.
Twee weken later riepen (oud-)ministers Slob en Van Engelshoven, op verzoek van hun Franse collega van onderwijs, scholen op om na het weekend - net als in Frankrijk – in de klassen stil te staan bij de moord op de leraar en te spreken over onze Vrijheid van Meningsuiting (in Frankrijk een verplicht les-onderdeel). Waarbij de vraag oprees: hoe doe je dat dan met islamitische leerlingen?

Een deskundige gaf op de radio als voorbeeld, dat zij op haar basisschool moslimkinderen benaderde met de opmerking ‘je hoeft niet bang van me te zijn’. Toen ik dat hoorde vroeg ik me af: wie is bang voor wie? En waarom? Ben jij bang voor iemand bij wie je je veilig voelt? Het leek de wereld op zijn kop. Het ís de wereld op zijn kop.

Begin van een zoektocht

Ook de reactie in Frankrijk op de moord hield me bezig. Na de aanslag werden dagenlang op grote Franse overheidsgebouwen cartoons van Mohammed geprojecteerd. Is dat een te verwachten reactie: cartoons tonen, die de aanleiding leken te zijn voor de moord? Het had meer weg van een provocatie.

Door de verschillende berichten over de aanslag kon ik me steeds minder onttrekken aan de vraag of dit echt een actie was van een jonge ‘lone wolf’, die een paar honderd euro op zak had om leerlingen in een andere gemeente te vragen een specifieke leraar aan te wijzen.

Uit de media vernamen we dat een groep van dertig politieagenten de Tsjetsjeen kort na de moord, ter plekke, met negen kogels had doodgeschoten. Het verbaasde me dat er in een voorstad van Parijs zoveel politieagenten kort na de moord op de plaats des onheils waren. Bovendien… waarom doodschieten? Een jongeman met een flink mes, maar géén schietwapen. Waarom moest hij meteen dood in plaats van een strafproces te krijgen?

Ondanks wereldwijde verwerpingen van moslimzijde op de aanslag, werd ook in óns land de moord, die door één moslim was begaan, alle moslims en de islam aangerekend

Tweet dit

De Franse overheid bleek bezig te zijn met nieuwe wetgeving tegen islamitische en andere religieuze organisaties en instellingen. ‘Om het secularisme te versterken.’ Feitelijk worden ermee religies aan banden gelegd. Terwijl het uitgangspunt van het secularisme is, dat de staat, die seculier is, garant staat voor vrijheid van geweten en godsdienst van iedereen.

Meteen na de moord werd een organisatie die informatie verzamelde over islamofobie verboden en werd gedreigd een aantal moslims het land uit te zetten. Was dat een normaal antwoord op een moord?

Ook de reacties in Nederland leken me overtrokken en ik miste vooral de nuance, die een wereld van verschil maakt. Want, ondanks wereldwijde verwerpingen van moslimzijde op de aanslag, werd namelijk ook in óns land de moord, die door één moslim was begaan, alle moslims en de islam aangerekend. Dat was echter niet voor het eerst. Sinds 9/11 leek er meer aan de hand.

Staat 9/11 op zichzelf?

De vliegtuigkapers van Saoedische afkomst hadden in 2001 niet willekeurig het WTC, Pentagon en Witte Huis uitgekozen als doelwitten. Dé symbolen van de macht en rijkdom van de Verenigde Staten. De aanslagen werden en worden echter steeds gepresenteerd als een op zichzelf staande actie. Maar was dat ook zo?

De Verenigde Staten wilden, na de verloren Vietnamoorlog, waarbij Zuid-Vietnam voor het communisme koos, toen de oorlog beëindigd was, niet dat Afghanistan óók communistisch zou worden. In dat laatste land was na een coup in 1979 namelijk een communistisch gezinde president gekomen, die steun had gevraagd aan de Sovjet-Unie.

De VS besloten toen islamitische opstandelingen tegen de gekozen president te steunen en zetten vervolgens een 500 miljoen dollar kostend plan op om, met behulp van Saoedi-Arabië (onder wie Osama Bin Laden) en de geheime dienst van Pakistan, de ISI, ‘de Russen te verjagen’. Deze oorlogen en stammenstrijden veroorzaakten grote vluchtelingenstromen.

Dat Amerika zelf het land vervolgens bezette en zich richtte op Afghaanse bodemschatten, zette bij Bin Laden kwaad bloed. Reden om zich vanaf dat moment tegen Amerika te keren en tegen het Saoedische Koningshuis, dat hem had wijsgemaakt dat het om de vrijheid van de Afghanen ging.

Pixabay

Olie en gas waren het eerste doel. Met hulp van de VS werd de Amerikaans-gezinde Karzai enige tijd later president. Hij had contacten met de Taliban over olie en gas en in de VS met de CIA. Tevens had hij een sleutelrol in het ‘Bush Oil Team’.

Die rijkdommen waar het intussen vooral om gaat, zijn met name uranium (de VS heeft al vele transportvliegtuigen vol uranium vanaf Helmand uit Afghanistan laten vertrekken, want het is nodig voor kernenergie, kernwapens en kernonderzeeërs), zilver, goud (onder meer voor onze mobieltjes), koper, ijzer, kobalt en lithium (gebruikt in batterijen en accu’s), niobium

(gebruikt bij de fabricage van supergeleidend staal) emerald, robijn, azuur en andere kostbare en zeldzame mineralen. Grondstoffen die de welvarende wereld heel graag wil hebben. Onze welvaart is erdoor toegenomen! Veel ervan is ook nodig voor onze gewenste 'vergroening'. De waarde van die bodemschatten wordt geschat op ongeveer drie biljoen US-dollar. De aanslagen van 9/11 kwamen niet uit het niets, ze kenden een voorgeschiedenis.

Wie zijn de gelukszoekers? Zijn dat inderdaad de vluchtelingen?

Veel van de landen waar we de laatste decennia rijkdommen weghalen zijn ogenschijnlijk arme, islamitische landen

Tweet dit

In een interview in 2016 gaf Hillary Clinton aan dat de VS Centraal Azië niet 'onder communistische controle' wilden zien. "Let's go and recruit these Mujahideen." Ze benadrukte dat het de Amerikaans instemming had dat Saoedi-Arabië en anderen de 'Wahabi brand of Islam' importeerden (de stroming waar het fundamentalistische Salafisme aan verwant is) "so that we can go and beat the Sovjet Union."

Als een van de weinigen erkende Clinton een oorzakelijk verband tussen 9/11 en wat er in Afghanistan was gebeurd en in andere islamitische landen nog steeds gebeurt: "Let's be careful with what we sow, because we will harvest."

Veel van de landen waar we de laatste decennia rijkdommen weghalen zijn ogenschijnlijk arme, islamitische landen. Naast die in het Midden-Oosten, waaronder Afghanistan, ook meer en meer Afrikaanse. Oud-koloniale gebieden, waar we nu de schatten *in* de bodem aan het ontginnen zijn. Op zich kan dat aanvaardbaar zijn, mits het op mens- en milieuvriendelijke wijze gebeurt, de aarde niet leegrooft, én als met name de lokale bevolking er ook beter van wordt. Maar het tegendeel is waar.

Doordat de bevolking ziet hoe 'wij' haar grondstoffen stelen en zij steeds armer wordt, ontstaan er onlusten, al dan niet met steun vanuit buurlanden waarbij soms IS-leden betrokken lijken te zijn (onderzoekers betwijfelen dit trouwens en denken dat IS -in het zadel geholpen door de CIA en waarschijnlijk getraind door de Mossad- de wereld vooral het idee wil geven dat ze nog springlevend is). Vele miljoenen Afrikanen, voor een belangrijk deel islamitisch, zijn inmiddels op de vlucht. Gelukszoekers…?

Wie goed oplet, ziet dat overal waar welvarende landen betrokken zijn bij conflictsituaties, er sprake is van economische belangen. In echt arme landen brengen we geen 'democratie'. Regimes in islamitische landen zijn omver geholpen, oorlogen zijn er gevoerd. Inmiddels zijn we vertrouwd geraakt met mooi klinkende termen als 'Democratie brengen', 'Enduring Freedom', 'War on Terror', 'Vredesmissies'. Opdat wij er toch vooral een positief gevoel bij krijgen.

Het resultaat van de eerste drie verhullingen zijn vaak in ellende gestorte en verwoeste landen. Vredesmissies veroorzaken bij militairen achteraf meer dan eens grote gewetensconflicten, wanneer ze de naakte werkelijkheid ontdekken.

Ons 'ontwikkelingsgeld' wordt tegenwoordig ingezet om Nederlandse bedrijven in onder meer Afrikaanse landen te helpen opstarten

Tweet dit

Ons ‘ontwikkelingsgeld’ wordt tegenwoordig ingezet om Nederlandse bedrijven in onder meer Afrikaanse landen te helpen opstarten. Zo kreeg Heineken bijvoorbeeld tussen 2009 en 2019 7 miljoen euro om een bierbrouwerij in Ethiopië te helpen opstarten en de grondstoffen ervoor dáár te telen, waarmee banen voor de lokale bevolking zouden worden gecreëerd. Zouden worden – maar dat pakte anders uit.

Als lokale mensen, in die islamitische landen zonder toekomstperspectief, in opstand komen of zich met geweld verzetten tegen deze politiek-economische gang van zaken, noemen we dat geen ‘verdediging van hun belangen’ of ‘opkomen voor hun rechten’ – wat in feite wel het geval is. Nee, politici en media gebruiken onmiddellijk termen als ‘terreur’, ‘terroristen’, ‘jihadisten’, moslim-extremisme. We framen moslims als gevaarlijk voor ons economisch-liberalisme, ons neokolonialisme. Over de honderdduizenden slachtoffers die gemaakt werden bij de verdediging van onze economische belangen, zwijgen we liever.

Wie die gelukszoekers zijn? Wij. Wij. Wij. Ten koste van vaak ook islamitische medemensen elders die veelal in armoede en wanhoop leven, én van hen die hier en in alle welvarende landen als gewone burgers als jij en ik wonen.

Goede en kwade mensen?

Enkele jaren geleden zag ik een Amerikaanse promotiefilm voor defensiespecialisten en andere geïnteresseerden over het gebruik van drones als dodelijk wapen, dat vanaf grote afstand gericht kon worden op de ‘kwaden’, zonder dat er veel verwoest werd. Prachtige oplossing, toch? De stampvolle zaal juichte bijkans. Ik vroeg me af wie bepaalt wie ‘de goeden’ en wie ‘de kwaden’ zijn…

Goede en kwade mensen? Ik herinner me de uitspraak van het hoofd van de Royal Air Force in een documentaire over de Tweede Wereldoorlog: “Als wij geen overwinnaars waren geweest, waren we aangeklaagd voor oorlogsmisdaden.”

Waarom halen we dat vijanddenken toch steeds weer naar boven en gedragen we ons als vijand wanneer de ander niet naar onze pijpen wil dansen, zich niet laat kooien door onze controle, omwille van ons eigenbelang, onze welvaart? Want daarover gaan de oorlogen die we voeren. “Wie niet voor ons is, is tegen ons.”

Omdat we denken dat we rijker moeten worden? In 2020 stond Nederland op plaats 14 van de rijkste landen ter wereld. Laten we liever de rijkdom in ons land wat eerlijker verdelen… Omdat we macht willen hebben over anderen? Terwijl we vaak niet eens onszelf kunnen sturen in hoe we willen zijn of wat we doen of wilden doen.

Kunnen we de huidige situatie rijmen met onze medemenselijkheid? Met onze zorg voor nieuwe generaties? Met mensenrechten?

Tweet dit

Freud zei ooit: “Mensen die zó van macht en geld houden zijn eigenlijk nog maar kinderen. Ze blijven hun hele leven naïef. Ze fixeren zich zo op het godje geld dat ze de rest van de ontwikkeling die ze eigenlijk zouden moeten doormaken om een goed volwassen mens te

worden, niet aangaan. Ze durven het niet. Ze geloven in hersenspinsels, schijnvoorstellingen. Het dringt moeilijk bij die mensen door waar het nu eigenlijk om gáát.”

Soms worden er leiders gekozen met dergelijke trekjes. De politicus met de grootste mond, of de mooiste, vaak verhullende, woorden. Een leider die ons geruststelt en natuurlijk ook ‘welvarender’ helpt maken? Is dat wat wij echt willen als kiezers?

Als je beseft dat onze welvaart letterlijk ten koste gaat van de levensstandaard en vaak zelfs het leven van anderen, of ten koste van de aarde en het milieu, kies je dan niet liever voor een heel andere aanpak? Kunnen we de huidige situatie rijmen met onze medemenselijkheid? Met onze zorg voor nieuwe generaties? Met mensenrechten? Met onze grondwet? Bovenal: kunnen we het rijmen met ons geweten?

Luister naar verhalen

Wat we menen te zien in de ander, weerspiegelt vaak wat we zelf denken en doen. Dat geldt niet alleen in de persoonlijke sfeer, maar gaat ook op in de politieke sfeer. Luister met aandacht naar wat we zeggen over de agressie, het slechte gedrag of de slechte intenties van andere grootmachten. In negen van de tien keer doen we dat zelf ook in de een of andere vorm. Het is die ene vinger die naar de ander wijst, terwijl er drie naar onszelf wijzen.

We kunnen ervoor kiezen écht transparant en eerlijk te worden. Niet langer anderen van alles in de schoenen schuiven, terwijl wij weinig beter handelen.

Er is niets mis met de islam als religie. Ontdek het zelf, door met moslims in gesprek te gaan. Zie ze, zoals je zelf graag gezien wilt worden. Sta naast mensen die onterecht veroordeeld, gekleineerd, beledigd of verguisd worden. Wie ze ook zijn. Ons hart is er groot genoeg voor.

En vluchtelingen? Laten wij er zelf niet de reden van zijn dát ze komen. Haal de vluchtelingen op, die al jaren wachten om opgenomen te worden, bied hen veiligheid, kansen, luister naar hun verhalen. Je zult verrast zijn over wat je ervoor terugkrijgt.

Mirjam Ateş-Snijdewind

Mirjam Ateş-Snijdewind is meer dan twintig jaar politiek actief geweest waarvan twaalf jaar als CDA-wethouder. Ze is deskundig op het …

Profiel-pagina

Tags:

#islam #islamofobie #moslims #Neokolonalisme #Vluchtelingen